

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Exaltans seipsum supra id quod est, superbiæ peccatum incurrit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

*Exaltans seipsum supra id quod est,
superbiae peccatum incurrit.*

Superbia, qua quis seipsum exaltat seu supra seipsum it, peccatum est, quia contra rectam rationem est, ut aliquis supra id quod est, seipsum habeat, tam in actu aestimandi quam eligendi. Inuenitur autem superbia dupliciter: vel consummata, vel imperfecta. Superbia consummata est, quum quis adeo seipsum magnificauit, ut ad hoc perueniat quod nolit seipsum subici diuinæ regulæ. Et hoc est peccatum mortale maximum, ut patet: quoniam nolle subici diuinæ regulæ cōtemptus diuinæ dispositionis est. Spargitur autem huiusmodi consummata superbia per quatuor ramos qui species eius vocantur: quarum tres per bona quæ quis habet, tripliciter diuersificantur: scilicet aut quum quis ita se extollit ac si non haberet bona à Deo, aut ac si ex suis meritis à Deo haberet, aut si singulariter despectis aliis haberet, & demum si per bonum quod non habet, ita extollitur ac si illud haberet. Consummata namque superbia in primo contemnit Deum benefactorem: in secundo, diuinam gratiam: in tertio, multiplicationem diuinæ largitatis in aliis: in quarto, diuinam miserationem, dum ex fastidio subiectionis ad diuinam dispositionem in hac ducis.

Superbia verò imperfecta, qua se homo magnificat in suo affectu, non tamen vsque adeo ut velit se non subditum Deo & omnibus quibus oportet de necessitate salutis se subici, in hac eadem imperfecte tamen ducit: quod melius ex effectibus discernitur quam ex propriis actibus. Nam qui ita irreligiosum & ingrattum se exhibet ac si non accepisset à Deo omnia quæ habet, superbum habet iuxta primam speciem affectuum, ex simili quippe effectum Apostolus inquit

inquit. Quid habes quod non accepisti? quid gloriaris quasi non acceperis? ubi ex effectu gloriæ superbia interior monstratur, quasi non acceperit. Similiter quum quis affectum quasi securum de bonis quæ habet, aut querulum de bonis perditis, aut admiratiuum quod non exauditur à Deo, in secunda est superbiæ specie: quoniam quasi deberi sibi hæc existimat talis. Qui verò aliis seipsam præfert & pronus est ad videndum imaginatione vel mente aliorum defectus, ad sua mala excusandum ad aliena ponderanda, in tertia est superbiæ specie, qua magnum se vult quasi solum magnum.

Qui demum parum sollicitus de cœlesti patria, de membris Christi, de satisfactione peccatorum, dies suos pertransit quasi somnians aut parum vigilans, superbus est iuxta quartam speciem: est enim quasi existimans, inò præsupponens se ciuem cœlestem. Dei amicum, filium, membrum: quum negligentia & incuria huiusmodi non sint testimonia talium donorum in animo, operatur anim magna Dei amor, si est.

Et similiter in ordine ad proximos cruditas animi, incompassio ad alios, intolerantia iniuriarum, impatientia, ægrè ferre se despici, indignatio, & huiusmodi monstrant hominem plus de seipso sentientem quàm sit: pro quanto tantum se quis habet malorum poenæ particeps esse quasi non possit aut debeat.

Sunt autem hæc & multa alia quæ imperfectæ sunt superbiæ, communiter venialia peccata propter imperfectionem actus, dum per modum passionum occurrunt absque iniuria Dei & proximorum. Impediunt tamen huiusmodi peccata valde vitæ spiritalem: utpote ex genere superbiæ existentia: quum scriptum sit, Superbis Deus resistit. Et hæc dicta

sint non solum ad discernendum inter superbiam consummatam & imperfectam, sed pro confessoribus personarum volentium proficere ad vitam spiritalem: quandoquidem redeuntibus ad Deum quod ultimo relinquendum superest peccatum, superbia est: difficillimè enim eraditur.

Cultus diuinus debet omni superstitione carere.

Superstitio qua circa diuinum cultum erratur, peccatum est: vt patet. Sed quia quatuor species ipsius duæ sunt tractatæ (scilicet diuinitio & idolatria) nunc reliquæ duæ, quæ sunt indebitus cultus veri Dei, & obseruatio quarundam rerum actuum, temporum, locorum &c. tractandæ sunt. Superstitio igitur exhibens vero Deo indebitum cultum, dupliciter inuenitur. Aut enim exhibet cultum indebitum, quia perniciosum, aut quia superfluum. Scriptum est enim. Veri adoratores adorabunt in spiritu & veritate. Cultus perniciosus est contra veritatem cultus superfluus recedit à spiritu. Est autem cultus perniciosus contra fidei veritatem, non solum si quis Iudaicis ceremoniis modo coleret Deum significantibus Christum incarnandum: aut Mahumetano ritu coleret Deum (vtpote in persona Ecclesiæ faciens contra ordinationem Ecclesiæ, ac per hoc falsarius in cultu) sed etiam si quis falsas sanctorum reliquias edendas proponit. Offerentes quoque votiuas statuas seu imagines miraculorum seu beneficiorum falsorum Crucifixo seu beatæ Virginis imagini lucri gratia (vt scilicet inde prouocati alii ad offerendum similia concurrant aut emanent) superstitionem falsi cultus diuini incurrunt: quia falsus est hic cultus, vtpote significans quod non est. Et peccant mortaliter, quia irreuerentiam notabilem Deo inferunt

in actus